

Quickscan flora en fauna

Oude Borculoseweg 11, Diepenheim

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Oude Borculoseweg 11, Diepenheim

Opdrachtgever

Landgoed Weldam
Diepenheimseweg 114
7475 MN Markelo

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P4679
Datum: 22-3-2014
Projectleider: G.Lubbers
Opgesteld: V.de Lenne
Gecontroleerd: J.E. van der Heide

© Eelerwoude 2014, niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden zonder schriftelijke toestemming van
Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig
afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Ruimtelijk ontwikkeling	7
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	11
4	METHODE	12
4.1	Bureauonderzoek	12
4.2	Veldonderzoek	12
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING	13
5.1	Flora	13
5.2	Zoogdieren	13
5.3	Vogels	17
5.4	Amfibieën	20
5.5	Reptielen	20
5.6	Vissen	21
5.7	Ongewervelden	21
6	CONCLUSIES	22
6.1	Flora- en faunawet	22
6.2	Geldigheid onderzoek	23
	LITERATUURLIJST	24
	BIJLAGE 1: INRICHTINGSSCHETS	25

1

INLEIDING

Het erf aan de Oude Borculoseweg 11 te Diepenheim wordt getransformeerd. De woonboerderij met aangebouwde schuur blijft behouden. De woonboerderij zal wel intern worden verbouwd. De overige gebouwen worden gesloopt. Hiervoor in de plaats zal nieuwe bebouwing worden opgericht.

In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden dat de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en dat er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is een quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving.

De circa 25 hectare omliggende grond is momenteel agrarisch in gebruik. Deze gronden worden geherscht, er worden enkele wandelpaden gerealiseerd en enkele agrarische gronden worden omgezet in de bestemming 'Natuur'. Deze planinvulling heeft geen (negatieve) gevolgen voor de aanwezige flora en fauna, en wordt daarmee verder buiten beschouwing gelaten in deze quickscan.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het agrarische erf aan de Oude Borculoseweg 11 (zie figuur 2) is gelegen ten zuiden van de kern Diepenheim. Het erf ligt in een landgoederenzone en heeft een karakteristiek erfsilhouet. Het erf bestaat uit een woonhuis met deel en aanliggende Hollandse schuur en een aantal agrarische schuren en bergingen. Het erf ligt in een kleinschalig landschap, en wordt omsloten door oude houtwallen en bomenrijen met forse eiken. Onderstaande foto's geven een impressie van het erf en de directe omgeving (afbeelding 1).

Figuur 1: enkele foto's van het plangebied en de directe omgeving.

2.2 Ruimtelijk ontwikkeling

De eigenaar van het landgoed wil het huidige erf transformeren. De bestaande opstallen binnen het plangebied zullen gesloopt worden met uitzondering van de woning met deel en Hollandse schuur. In de nieuwe situatie zullen een aantal nieuwe gebouwen teruggeplaatst worden. De bestaande beplanting wordt ingepast in de nieuwe situatie, tevens worden er een aantal nieuwe bomen en struiken aangeplant. De omliggende agrarische gronden worden herschikt, er worden enkele wandelpaden aangelegd en er wordt natuur gerealiseerd. Voor een indruk van de ruimtelijke ontwikkeling wordt verwezen naar de inrichtingsschets die is opgenomen in bijlage 1.

Figuur 2: Erf met omliggende gronden aan de Oude Borculoseweg 11 te Diepenheim

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

De Nederlandse natuurwetgeving - en beleid bestaat uit verschillende onderdelen. De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. Daarnaast heeft Nederland landschappelijk en ecologisch bijzondere gebieden aangewezen als Nationaal landschap of Nationaal park. Deze gebieden worden in Nederland beschermd via het ruimtelijke en natuurbeleid. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen. De dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van het ministerie van Economische Zaken: www.drloket.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe').

De wet beschermt:

- Enkele vaatplanten
- Bijna alle zoogdieren
- Alle vogels
- Alle reptielen
- Alle amfibieën
- Enkele vissen
- Enkele ongewervelde (insecten en weekdieren)

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet)
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet),
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet)
- vogels
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd

Licht Bescherming Zwaar		Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
	niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 3: Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Borkeld) ligt op bijna 10 kilometer afstand. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen realisatie wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven van de Natura 2000-gebieden belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering. Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het plangebied ligt op korte afstand van begrensd EHS-gebied (200 meter). Met de voorgenomen werkzaamheden (ook op de omliggende gronden) worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS significant aantasten. Een toetsing aan het EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkennend veldbezoek op donderdag 6 maart 2013.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en, indien beschikbaar, regionale verspreidingsinformatie. Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie zijn geraadpleegd met betrekking tot planten, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren. Hiervoor zijn met name verspreidingsatlassen geraadpleegd. Uit de landelijke verspreidingsinformatie (atlassen), welke deels gedateerd zijn, moet blijken of in de omgeving van de locatie in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De websites www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek is op 6 maart 2014 door V. de Lenne, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van ongeveer 12 graden. Het veldbezoek was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald dan wel ingeschat.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen binnen het plangebied. De vegetatie op het erf bestaat uit algemene soorten als hondsdrif, gewone witbol, kleeftkruid, zevenblad, paardenbloem, brandnetel, brede weegbree etc.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden hier gelet op de aanwezige groeiplaatsomstandigheden ook niet verwacht.

Conclusie flora: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor flora is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied kunnen aan de hand van aanwezige terreintypen en gegevens uit diverse literatuurbronnen een aantal vleermuissoorten worden verwacht. Het gaat om (vrij) algemeen voorkomende en ook minder algemene soorten als franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Tijdens het veldbezoek is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paar- en/of baltsverblijfplaats.
- Winterverblijfplaats.

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

De te slopen veeschuren zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege diverse redenen:

- Slechts korte gedeelten spouwmuur die op diverse plaatsen doortocht;
- Gebouwen zijn niet bewoond waardoor er een ongeschikt microklimaat heerst voor kraam en winterverblijfplaatsen (grote temperatuursverschillen, geen warme spouw);
- Aanwezigheid van een golfplatendak;
- Betere alternatieven in de directe omgeving.

Daarnaast zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing, met name gewone grootoorvleermuis is hier goed op te inventariseren.

Rond het plangebied is oudere opgaande beplanting aanwezig. Een aantal van deze aanwezige bomen biedt potentie als vleermuisverblijfplaats. De bomen zijn oud en groot genoeg om holten en spleten te bevatten. Er wordt echter geen oude beplanting verwijderd.

Vliegroure/foerageergebied

De bomenlanen langs Nieuwe Sluisweg en Oude Borculoseweg kunnen mogelijk een functie hebben als vliegroure voor vleermuizen. Deze lijnvormige groenelementen staan in verbinding met diverse erven en bosjes waar zich mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Het plangebied kan een functie hebben als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. In de luwte van de bebouwing en beplanting kunnen diverse vleermuissoorten foerageren.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Geen effecten op verblijfplaatsen

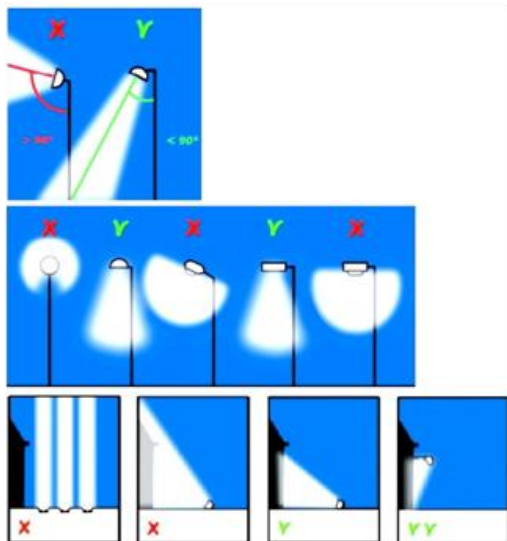
De te slopen bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten.

Vliegroure en foerageergebied niet aangetast

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren en/of een vliegroure hebben. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied. De mogelijke vliegroure langs de Nieuwe Sluisweg en Oude Borculoseweg blijft behouden. Negatieve effecten op vleermuizen worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met verlichting.

Verlichting

Een aantal nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis en gewone grootoorvleermuis, en er zijn soorten die juist aangetrokken worden door verlichting en bijvoorbeeld rond lantaarnpalen jagen, zoals rosse vleermuis. Op dit moment is binnen en rondom het plangebied beperkt verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting mogelijk enigszins toenemen. Gelet op mogelijk negatieve effecten, aangezien veel vleermuissoorten gevoelig zijn voor verstoring door verlichting, dient de nieuwe verlichting tot een minimum te worden beperkt en moet directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen worden voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen (figuur 4). Gekozen kan worden voor de toepassing van vleermuisvriendelijke verlichting. Uit recent onderzoek is gebleken dat amberkleurige verlichting vleermuisvriendelijk is. Op de site van de Zoogdiervereniging Nederland (www.zoogdiervereniging.nl) is hierover meer informatie te vinden. Uiteraard kunnen wij u hierover ook verder adviseren. Indien de verlichting van het plangebied en/of de directe omgeving structureel toeneemt is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk om te komen tot een afdoende effectenbeoordeling en toetsing in het kader van de Flora- en faunawet. Indien de verlichting wordt beperkt tot een minimum, waarbij uitstraling naar de omgeving wordt voorkomen, zijn er geen (negatieve) effecten op vleermuizen te verwachten en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Figuur 4. Voorbeelden van verschillende type armaturen en plaatsingen om lichtinder te voorkomen.

Conclusie vleermuizen: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht mits rekening wordt gehouden met verlichting. Indien rekening wordt gehouden met verlichting is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing niet van toepassing voor vleermuizen.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

Het is aannemelijk dat konijn, haas, ree, vos, egel, mol, kleine marterachtigen en algemene (spits-) muizensoorten voorkomen op en in de directe omgeving van het plangebied.

Steenmarter en eekhoorn (tabel 2 Flora- en faunawet)

Steenmarter komt in de regio veelvuldig voor. Deze soort is in allerlei biotopen (van agrarisch tot stedelijk gebied) te vinden en komt algemeen voor in de directe omgeving. Er zijn tijdens het veldbezoek geen verblijfplaatsen en sporen (uitwerpselen, krabsporen) waargenomen van steenmarter. Wel is steenmarter een enkele keer op het erf waargenomen door de bewoners. Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van steenmarter. Ook eekhoorn komt in de omgeving voor. Er is tijdens het veldbezoek dan ook gelet op de mogelijke aanwezigheid van (nesten van) eekhoorn. Er zijn geen eekhoorns of eekhoornnesten aangetroffen.

Andere zwaar(der) beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. veldspitsmuis, boommarter en das) worden niet in of direct rondom het plangebied verwacht vanwege het ongeschikte biotoop (erf) en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt en tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1).

Overige tabel 2 en 3-soorten

Voor overige zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (eekhoorn en steenmarter) geldt dat in het plangebied geen verblijfplaatsen zijn waargenomen en de functionele leefomgeving behouden blijft.

Conclusie: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet van toepassing voor grondgebonden zoogdieren.

5.3 Vogels

Onder andere de volgende vogelsoorten zijn in en rondom het plangebied aangetroffen: grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, winterkoning, houtduif, boomklever, kerkuil, holenduif, huismus en merel. Daarnaast kunnen ook andere (bos)vogelsoorten in het plangebied voorkomen. Grote bonte specht, koolmees en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' (zie kader).

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

In de voormalige melkstal is een verblijfplaats van kerkuil waargenomen. Hier zijn veel braakballen en sporen gevonden. Naast kerkuil zijn ongeveer 5-10 paar huismussen aanwezig op het erf. Verblijfplaatsen bevinden zich waarschijnlijk voornamelijk onder de pannen van de te handhaven woning. Het is echter niet uit te sluiten dat de te slopen bebouwing tevens een functie heeft als verblijfplaats. In de te slopen schuren zijn diverse kieren en gaten aanwezig die geschikt zijn voor huismus om in te broeden. Naast kerkuil en huismus is steenuil door de bewoners gehoord in de omgeving van het erf. Gezien het ontbreken van sporen en de afstand van het geluid gaat het vermoedelijk om een roepende steenuil die zich op een omliggend erf bevindt.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5

Leefgebied blijft voor deze soorten afdoende voorhanden. Compenserende maatregelen, nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd.

Kerkuil

In de te slopen voormalige melkstal bevindt zich een vaste rust en verblijfplaats van kerkuil. Voorgesteld wordt om zo spoedig mogelijk een kerkuilkast te plaatsen in de te behouden Hollandse schuur. Dit zodat de kerkuil vast kan wennen aan deze nieuwe verblijfplaats, zodat wanneer de oude verblijfplaats in de melkstal verdwijnt de kans groot is dat hij zich in de te behouden schuur vestigt. Ook is het mogelijk dat hij deze kast al voor de sloop permanent gaat gebruiken, zodat tijdens de sloop van de kapschuur geen vaste rust en verblijfplaats van kerkuil verdwijnt. In deze schuur bevindt zich al een invliegopening, de kast kan hierachter bevestigd worden. De lokale vogelwerkgroep kan mogelijk een kast aanleveren en ophangen. Eventueel kan dit ook zelf of door Eelerwoude gedaan worden, kerkuilkasten zijn overal te bestellen (bijvoorbeeld via vogelbescherming.nl).

Indien bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd zijn geen negatieve effecten op kerkuil te verwachten, zonder het uitvoeren van deze maatregelen vindt overtreding van de Flora en faunawet plaats en dient een ontheffing voor kerkuil aangevraagd te worden.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Huismus

Huismus komt met ongeveer 5-10 paar voor op het erf. Hiervan broeden de meeste paartjes onder de pannen van de te behouden woning en deel. Het is echter niet uit te sluiten dat de te slopen bebouwing tevens een functie heeft als verblijfplaats voor enkele paartjes. Om ervoor te zorgen dat huismussen ook in de toekomstige situatie voldoende nestgelegenheid hebben dienen een aantal huismussenkasten geplaatst te worden. Het is hierbij van belang dat het gaat om een duurzame maatregel, houten nestkasten zijn hiervoor ongeschikt vanwege de korte houdbaarheid van de kasten. Het aanbieden van minimaal 8 enkele huismuskasten of 4 dubbele huismuskasten (zie afbeelding 1) wordt hierbij voldoende geacht. De voorzieningen zijn te bestellen via Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl) of Waveka (www.waveka.nl). Deze kasten dienen opgehangen geplaatst te worden aan de te handhaven of nieuw te realiseren bebouwing. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- De huismussenkasten worden binnen het kerngebied van de aanwezige huismussen opgehangen. Bij voorkeur binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Kasten dienen niet in de volle zon opgehangen te worden (niet op de zuidzijde).
- De kasten worden geclusterd geplaatst, aangezien huismussen koloniebroeders zijn
- De locatie van de kasten betreft een zo groen mogelijke omgeving met (veel) dekkingsmogelijkheden.
- De alternatieve locatie dient van tenminste gelijke kwaliteit te zijn met betrekking tot de oorspronkelijk locatie. In en rond de kast vindt geen verstoring plaats (o.a. betreding door mensen en trillingen).
- De ingang van de kast is niet toegankelijk voor predatoren (o.a. katten, marterachtigen en muizen, dus hoger dan 3 meter ophangen).
- De definitieve locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen worden in het veld bepaald in overleg met de begeleidende ecooloog en op kaart genoteerd.

Figuur 1. Voorbeeld dubbele nestkast huismus Vivara houtbeton dubbel (bron: Vogelbescherming))

Indien bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd zijn geen negatieve effecten op huismus te verwachten, zonder het uitvoeren van deze maatregelen vindt overtreding van de Flora en faunawet plaats en dient een ontheffing voor huismus aangevraagd te worden.

Conclusie vogels: indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen en maatregelen worden genomen voor kerkuil en huismus is een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek naar vogels niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop.

Beschermd amfibieën (o.a. kamsalamander en boomkikker) worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten en/of het bekende verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een (tijdelijke) verstoring van genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Conclusie amfibieën: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Beschermd reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen (o.a. heideterreinen en venranden) welke ontbreken in en rond het plangebied.

Effecten en ontheffing

Reptielen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie reptielen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor reptielen.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig, (beschermde)vissen zijn niet aanwezig binnen de projectlocatie.

Effecten en ontheffing

Vissen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie vissen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor vissen.

5.7 Ongewervelden

Van de overige soortgroepen als dagvlinders en libellen kan gesteld worden dat de beschermde soorten voornamelijk gebonden zijn aan specifieke terreintypen zoals hoogveen, droge- en vochtige heiden en vennen. Deze biotopen worden voornamelijk in natuurgebieden aangetroffen en ontbreken binnen het plangebied. Populaties van beschermde ongewervelden worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Conclusie ongewervelden: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor ongewervelden.

6

CONCLUSIES

6.1 Flora- en faunawet

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen doorgang vinden vanuit de natuurwetgeving, mits rekening wordt gehouden met verlichting ten opzichte van vleermuizen (zie paragraaf 5.2.1) en broedvogels. Voor kerkuil en huismus dienen een aantal maatregelen genomen te worden (zie paragraaf 5.3). Indien deze maatregelen worden uitgevoerd zijn geen negatieve effecten op kerkuil en huismus te verwachten, zonder het uitvoeren van deze maatregelen vindt overtreding van de Flora en faunawet plaats en dient een ontheffing voor kerkuil en huismus aangevraagd te worden. Daarnaast dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd, tenzij kort voor de werkzaamheden is aangetoond dat er geen vogels broeden in het plangebied. Ook dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen. Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.

Nader (veld)onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt op basis van de voorgenomen ontwikkelingen niet noodzakelijk geacht, mits rekening wordt gehouden met verlichting ten opzichte van vleermuizen en een aantal maatregelen voor kerkuil en huismus genomen worden.

6.2 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 5. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren*. Waanders Uitgevers, Zwolle.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet*.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.

Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Internet

- Waarnemingen soorten - www.zoogdieratlas.nl
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
- Waarnemingen soorten - www.waarneming.nl
- Natuurbeheerplan en atlas Overijssel - www.overijssel.nl

BIJLAGE 1: INRICHTINGSSCHETS